

ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI W ZARYSIE

**ZINTEGROWANY
SYSTEM
KWALIFIKACJI**

01

02

ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI

- Czym jest?
- Rejestry kwalifikacji w innych krajach

03

NOWE ROZUMIENIE KWALIFIKACJI

- Czym jest kwalifikacja?
- Kto nadaje kwalifikacje wpisane do ZRK?

04

KWALIFIKACJE WPISANE DO ZINTEGROWANEGO REJESTRU KWALIFIKACJI

- Jakie kwalifikacje znajdują się w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji?
- Jakie informacje o kwalifikacjach zamieszczane są w rejestrze?

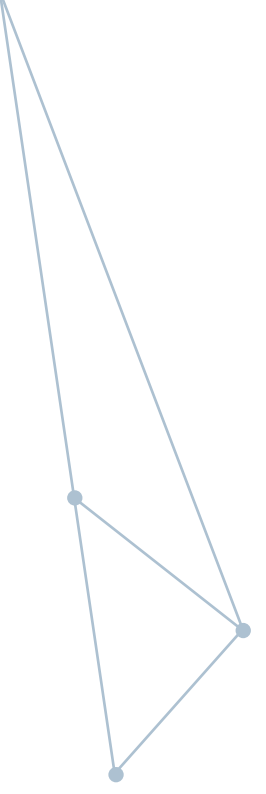
05

KTO KORZYSTA Z REJESTRU?

- Uczniowie i rodzice
- Nauczyciele
- Wszyscy zainteresowani rozwojem zawodowym
- Doradcy zawodowi
- Pracodawcy
- Firmy szkoleniowe
- Pracownicy urzędów administracji publicznej

06

ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI SŁUŻY PODNOSZENIU POZIOMU JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO W POLSCE

UCZENIE SIĘ PRZES CAŁE ŻYCIE

(ANG. *LIFELONG LEARNING*)

jest ideą inspirującą politykę Unii Europejskiej. Polityka ta opiera się na założeniu, że umiejętności obywateli mają kluczowe znaczenie dla przyszłości społeczeństw oraz że na obecnym etapie rozwoju cywilizacyjnego nie wystarcza już wykształcenie zdobyte w okresie młodości.

Osiągnięcie satysfakcji w życiu zawodowym często zależy od naszej gotowości do zdobywania nowych kompetencji. Na rynku pracy liczą się umiejętności i wiedza, które nabyliśmy w każdym wieku, także po ukończeniu szkoły czy studiów. Istnieje wiele sposobów uczenia się. Rozwijamy swój potencjał przy okazji wykonywania obowiązków w pracy, domowych czynności czy zajęć związanych z naszym hobby. Nowo nabyte kompetencje wzbogacają nasze życie i otwierają nam drogę do nowych miejsc pracy, czasem w zupełnie innej branży.

To nowe podejście do nabywania wiedzy i doświadczenia niesie za sobą konieczność zmian w całej sferze kwalifikacji – kluczowych z punktu widzenia gospodarki. Modernizacja systemu kwalifikacji w Polsce wynika z potrzeb krajowego rynku pracy oraz systemu edukacji i wpisuje się w politykę Unii Europejskiej na rzecz uczenia się przez całe życie.

W celu wspierania uczenia się przez całe życie w Polsce od 2016 roku wdrażany jest Zintegrowany System Kwalifikacji. Jest to system, który ma gwarantować jakość nadawanych kwalifikacji, niezależnie od tego, w jaki sposób zostały osiągnięte umiejętności odpowiadające tym kwalifikacjom.

Wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji są wpisane do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK). Oznacza to, że odpowiadają one wymaganym standardom zapewniania jakości i że są dokładnie opisane. ZRK jest bazą wiedzy o kwalifikacjach, z której korzystać mogą wszyscy zainteresowani.

02

ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI

www.kwalifikacje.gov.pl

Czym jest?

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji powstał w połowie 2016 roku na mocy Ustawy z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r., poz. 2153 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534). ZRK pełni rolę szczególnego łącznika pomiędzy różnymi systemami kwalifikacji funkcjonującymi dotychczas autonomicznie. Gromadzone są w nim ważne informacje o wszystkich kwalifikacjach włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Z rejestru można dowiedzieć się m.in., jakie konkretne wymagania trzeba spełnić, żeby uzyskać daną kwalifikację, oraz jakie instytucje mają uprawnienia do ich nadawania. Informacje te są szczególnie ważne w przypadku kwalifikacji uzyskiwanych poza szkołą i uczelnią, czyli tych, które zdobywa się w trakcie wykonywania pracy albo w ramach różnych kursów i szkoleń.

ZRK jest rejestrem publicznym, który zawiera aktualne, kompletne i rzetelne informacje o kwalifikacjach, co zapewniają odpowiednie procedury. Rejestr obejmuje wszystkie włączone do ZSK kwalifikacje niezależnie od innych istniejących w Polsce spisów kwalifikacji tworzonych na potrzeby poszczególnych resortów,

ESCO (ANG. *EUROPEAN SKILLS, COMPETENCES, QUALIFICATIONS AND OCCUPATIONS*) to rozwijana jako część strategii Europa 2020 wielojęzyczna klasyfikacja europejskich umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów. Klasyfikacja ESCO określa i kategoryzuje umiejętności, kompetencje, klasyfikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy, edukacji i szkoleń, a także pokazuje zależności między umiejętnościami, kompetencjami, kwalifikacjami i zawodami. Klasyfikacja ESCO powstała przede wszystkim jako instrument wspierający zbliżenie świata edukacji oraz rynku pracy (H. Iżycka, A. Marszałek, *Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów ESCO jako instrument wspomagający dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy*, Warszawa 2011).

LOQ (ANG. *LEARNING OPPORTUNITIES AND QUALIFICATIONS IN EUROPE* – europejski portal do spraw kursów, szkoleń oraz uczenia się w miejscu pracy i kwalifikacji. Źródło informacji o kwalifikacjach w Europie. Powiązany z innymi inicjatywami UE np. portalami Europass i Eures.

branż, środowisk i instytucji. Dzięki temu informacje o kwalifikacjach są łatwo dostępne w jednym miejscu dla zainteresowanych osób i wszystkich instytucji, które współdziałają ze sobą w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ZRK ma służyć wszystkim – ma być łatwo dostępną bazą wiedzy o kwalifikacjach w Polsce dla osób uczących się, pracowników planujących zdobycie nowych kwalifikacji, doradców zawodowych, pracodawców, szkół i uczelni, firm szkoleniowych oraz urzędów pracy.

Wkrótce poprzez ZRK nastąpi włączenie polskich kwalifikacji do szerszego obszaru kwalifikacji europejskich. Informacje o Polskiej Ramie Kwalifikacji (PRK) i o polskich kwalifikacjach będą eksportowane poprzez rejestr do portali europejskich LOQ i ESCO.

Prowadzenie ZRK od 2018 r. stało się zadaniem Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE). Poza bieżącą obsługą rejestru Instytut pracuje nad wprowadzeniem nowych funkcjonalności w ZRK oraz ulepszeniem rejestru, tak aby był on narzędziem bardziej użytecznym i łatwiejszym w obsłudze. W przyszłości dołączone zostaną do niego specjalne aplikacje przydatne w planowaniu rozwoju zawodowego.

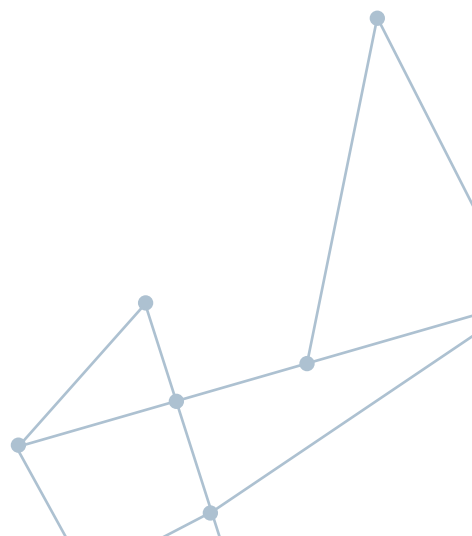
Rejestry kwalifikacji w innych krajach

Prace nad nowoczesnymi systemami kwalifikacji prowadzone są na świecie od wielu lat. W niektórych krajach rejestry kwalifikacji są powszechnie wykorzystywane przez zwykłych obywateli, firmy oraz administrację publiczną. W Europie zaawansowane systemy działają m.in. w Belgii, Szkocji, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Danii i Francji. Na przykład w Szkocji szkoły zawodowe, często już w trakcie prowadzonych zajęć, informują uczniów, na którym poziomie jest zdobywana przez nich kwalifikacja i który efekt uczenia się jest właśnie omawiany.

W wielu krajach rejestry kwalifikacji są użytecznymi narzędziami dla biur pośrednictwa pracy oraz pomocą dla doradców

szkolnych i zawodowych. Doskonałym przykładem może być tutaj duński portal, który pełni funkcję wirtualnego doradcy do spraw kształcenia i zatrudnienia oraz przewodnika po systemie edukacji.

Rozwiązania zagraniczne stanowiły źródło inspiracji i punkt odniesienia przy pracach nad polskim rejestrem kwalifikacji, ale ZRK został zaprojektowany w całości przez polskich specjalistów. Nasze rozwiązania wynikają z krajowych uwarunkowań i zostały dostosowane do specyfiki polskiego systemu edukacji. Decyzja o wypracowaniu oryginalnych polskich rozwiązań wynikała ze świadomości, że to, co sprawdziło się w jednym kraju, nie zawsze będzie dobrze funkcjonowało w drugim. Polski ZRK nie jest kopią żadnego rejestru zagranicznego i jako innowacyjne rozwiązanie wypracowane w Instytucie Badań Edukacyjnych spotkało się z zainteresowaniem europejskich specjalistów w tej dziedzinie.

NOWE ROZUMIENIE KWALIFIKACJI

Czym jest kwalifikacja?

W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji termin „kwalifikacja” ma trochę inne znaczenie niż w powszechnym użyciu. W języku polskim słowo „kwalifikacja” występuje w liczbie mnogiej w odniesieniu do wiedzy i umiejętności niezbędnych w danym zawodzie albo do pracy na konkretnym stanowisku.

Przykład: W takim znaczeniu wyraz ten użyty został w następujących wypowiedziach:

- Od personelu medycznego oczekuje się wysokich kwalifikacji.
- Kierowca autobusu musi mieć wysokie kwalifikacje, żeby jeździć na trasach zagranicznych.
- Pracodawcy poszukują najczęściej pracowników wykwalifikowanych, czyli osób potrafiących wykonać bardziej skomplikowane zadania.

W ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji słowo „kwalifikacja” w liczbie pojedynczej jest pojęciem, którego używa się

na określenie wymaganych: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (tzw. efektów uczenia się), których osiągnięcie zostało w wiarygodny sposób sprawdzone przez upoważnioną do tego instytucję. Kwalifikacja została nadana wtedy, kiedy instytucja posiadająca odpowiednie uprawnienie sprawdzi, czy osoba spełniła wymagania określone dla kwalifikacji. Wystawienie danej osobie dokumentu potwierdzającego kwalifikację (dyplomu, świadectwa, certyfikatu itp.) oznacza, że kwalifikacja została nadana.

Przykład: Aby uzyskać kwalifikację kierowcy, nie wystarczy wykazać się wiedzą i wszystkimi umiejętnościami niezbędnymi do tego, aby bezpiecznie prowadzić samochód – należy zdać egzamin i otrzymać dokument poświadczający. Można więc mieć wszystkie kompetencje wymagane do tego, by być kierowcą, ale dopiero uzyskanie dokumentu prawa jazdy oznacza, że ma się kwalifikację kierowcy.

Według ustawy o ZSK kwalifikacjami są np.: świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, matura, dyplom ukończenia wyższych studiów. Warto podkreślić, że dokumentów tego rodzaju nie nazywa się „kwalifikacjami”.

Kto nadaje kwalifikacje wpisane do ZRK?

W Polsce kwalifikacje są nadawane:

- w systemie oświaty,
- w szkolnictwie wyższym,
- przez działające poza edukacją formalną różne instytucje, stowarzyszenia, organizacje branżowe, samorządy zawodowe itp.

EFEKTY UCZENIA SIĘ –

ustawa o ZSK używa tego określenia zgodnie z jego potocznym znaczeniem.

W ustawie wymienione zostały trzy kategorie efektów uczenia się: wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Umożliwia to wszechstronny opis wymagań dla kwalifikacji. Nie jest możliwe całkowite oddzielenie tych kategorii od siebie, ponieważ bez pewnych wiadomości nie można mieć określonych umiejętności.

KWALIFIKACJA –

„zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone poprzez uprawniony podmiot certyfikujący” (art. 2 pkt 8 ustawy o ZSK).

WALIDACJA -

sprawdzenie w sposób zgodny z ustalonymi zasadami, czy osoba ubiegająca się o kwalifikację osiągnęła wymagane dla tej kwalifikacji efekty uczenia się. Pozytywny wynik walidacji jest warunkiem wydania dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji (dyplomu, certyfikatu, świadectwa itp.).

EDUKACJA FORMALNA -

kształcenie realizowane w szkołach podstawowych, średnich i wyższych. W ramach edukacji formalnej uzyskuje się kwalifikacje pełne. Ponadto w edukacji formalnej uzyskuje się kwalifikacje częściowe po ukończeniu studiów podyplomowych albo po zdaniu egzaminu na kwalifikację w zawodzie w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE).

EDUKACJA POZAFORMALNA -

organizowane kształcenie lub szkolenie według programów, które nie wchodzą w zakres edukacji formalnej. Uczenie się w ramach edukacji pozaformalnej może prowadzić do uzyskania kwalifikacji częściowej.

Kwalifikacje włączone do ZSK mogą nadawać wyłącznie instytucje wskazane w przepisach prawa albo uprawnione przez ministra właściwego dla danej kwalifikacji. Instytucje nadające kwalifikacje włączone do systemu muszą mieć zorganizowane wewnętrzne oraz zewnętrzne zapewnianie jakości. Informacje o wszystkich instytucjach uprawnionych do nadawania kwalifikacji są dostępne w ZRK. Użytkownicy rejestru mają także pośrednio dostęp do bardziej szczegółowych informacji o instytucjach certyfikujących na terenie kraju (poprzez strony internetowe tych instytucji).

Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyróżnia kwalifikacje pełne i częściowe. Podział na kwalifikacje **pełne i częściowe** jest widoczny w rejestrze.

Kwalifikacje pełne nadawane są wyłącznie w systemie oświaty oraz w szkolnictwie wyższym po ukończeniu określonego etapu kształcenia (np. szkoły podstawowej, studiów I stopnia).

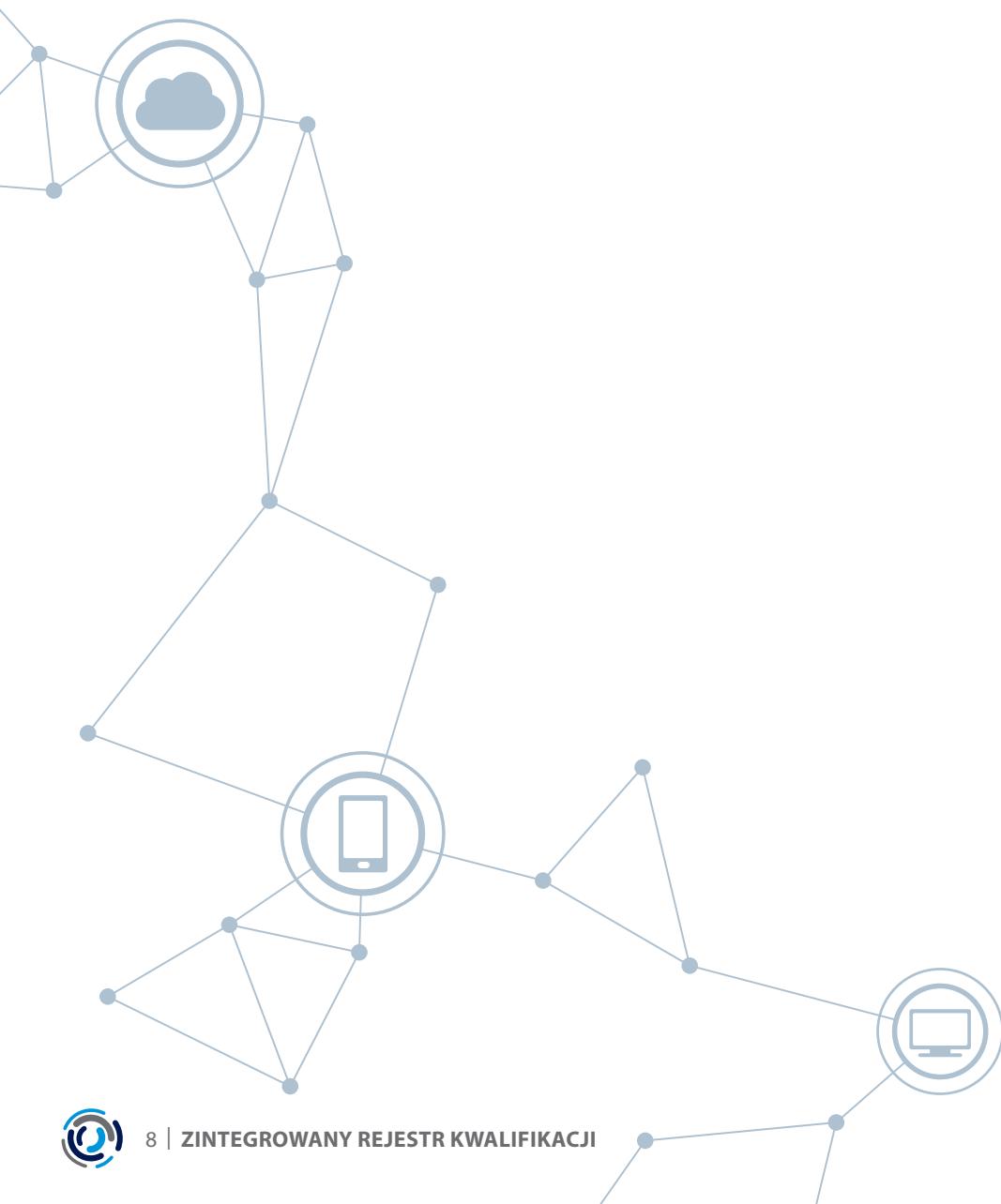
Przykład: Świadectwo ukończenia szkoły podstawowej wystawia szkoła, dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie „Kierowca mechanik” wystawia Okręgowa Komisja Egzaminacyjna (OKE), dyplom ukończenia studiów wyższych – uczelnia.

Kwalifikacje częściowe mogą być nadawane nie tylko w oświacie i szkolnictwie wyższym, lecz także przez instytucje, organizacje i stowarzyszenia o różnym charakterze. Na przykład dyplom mistrzowski w zawodzie cukiernika nadaje izba rzemieślnicza, kwalifikacja „Montowanie stolarki budowlanej” nadawana jest przez Fundację VCC, a kwalifikację „Odzyskiwanie danych z dysków twardych HDD” nadaje firma VS DATA Witold Sobolewski.

W ZSK nadanie kwalifikacji możliwe jest wyłącznie na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzenia (walidacji), czy wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się są spełnione. Sam kurs lub szkolenie nie wystarcza, liczy się potwierdzenie uzyskanych kompetencji. Zgodnie z założeniami ZSK przy ubieganiu się o kwalifikację udział w zorganizowanym szkoleniu w zasadzie nie powinien być obowiązkowy.

Zintegrowany System Kwalifikacji umożliwia osobom ubiegającym się o kwalifikację rozłożenie walidacji na etapy. W ZSK możliwe jest też przenoszenie osiągnięć, to znaczy uznanie pozytywnego wyniku sprawdzenia wymaganej wiedzy i umiejętności, które miało miejsce wcześniej, przy okazji potwierdzania innej kwalifikacji.

KWALIFIKACJE WPISANE DO ZINTEGROWANEGO REJESTRU KWALIFIKACJI

ZRK obejmuje wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. „Zintegrowany system” to wprowadzony ustawą zbiór zasad oraz procedur regulujących działanie różnych instytucji związanych z nadawaniem i zapewnianiem jakości kwalifikacji. ZSK ma służyć zwiększeniu wiarygodności kwalifikacji nadawanych w Polsce.

Utworzenie zintegrowanego systemu nie wymagało budowy nowych instytucji. Jedynym nowym ciałem, które powstało, jest Rada Interesariuszy ZSK. Wspiera ona Ministra Edukacji Narodowej, który jest koordynatorem całego systemu. Ustawa wprowadziła natomiast zupełnie nowe instrumenty systemowe: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji oraz Polską Ramę Kwalifikacji (PRK). Rejestr i rama są narzędziami integrującymi system.

Zintegrowany System Kwalifikacji został utworzony jako narzędzie polityki państwa na rzecz uczenia się przez całe życie. Wdrożenie systemu przyspieszy rozwój jakościowy i ilościowy kwalifikacji w Polsce. Rozwiązania przyjęte w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji mają ułatwić obywatelom dostęp do kwalifikacji oraz ubieganie się o pracę w kraju i za granicą. Szczególną rolę w tym zakresie ma Zintegrowany Rejestr

Kwalifikacji, za pośrednictwem którego każdy zainteresowany może łatwo, w jednym miejscu, znaleźć wszystkie ważne informacje o wysokiej jakości kwalifikacjach dostępnych w Polsce.

Jakie kwalifikacje znajdują się w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji?

- **kwalifikacje pełne** nadawane w oświacie (np. świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, dyplom technika elektronika, świadectwa czeladnicze wydawane przez izby rzemieślnicze po zdaniu egzaminu według wymagań podstawy programowej kształcenia w zawodach, ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego) oraz w szkolnictwie wyższym (np. dyplom ukończenia studiów II stopnia na kierunku architektura). Informacje o kwalifikacjach pełnych z oświaty są przekazywane do ZRK przez Ministra Edukacji Narodowej, natomiast informacje o kwalifikacjach pełnych ze szkolnictwa wyższego są importowane do ZRK ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on, który jest prowadzony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- **Kwalifikacje częściowe nadawane w oświacie** – kwalifikacje wyodrębnione w zawodach nadawane w ramach kształcenia zawodowego (np. drukowanie cyfrowe, diagnoza i naprawa motocykli). Informacje o tych kwalifikacjach są przekazywane do ZRK i aktualizowane przez Ministra Edukacji Narodowej.
- **Kwalifikacje częściowe nadawane w szkolnictwie wyższym po ukończeniu studiów podyplomowych.** Informacje o tych kwalifikacjach są przekazywane do ZRK bezpośrednio przez uczelnie, instytuty naukowe PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia podyplomowe.

- **Kwalifikacje cząstkowe nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego:**

- **kwalifikacje uregulowane** – kwalifikacje ustanowione przepisami prawa (z wyłączeniem kwalifikacji nadawanych w oświacie oraz w szkolnictwie wyższym), np. dyplom nurka, dyplom sądowego kuratora zawodowego. Decyzję o włączeniu kwalifikacji uregulowanej do ZSK podejmuje właściwy minister. On też przekazuje do ZRK informacje o takiej kwalifikacji.
- **kwalifikacje rynkowe** – kwalifikacje nadawane na podstawie różnych wewnętrznych regulacji ustalanych przez korporacje zawodowe, zrzeszenia branżowe, instytucje szkoleniowe, różne organizacje. Przykładami takich kwalifikacji są: „Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori” i „Odzyskiwanie danych z dysków twardych HDD”. Właściwy minister przekazuje do ZRK informacje o takiej kwalifikacji. Do tej grupy należą też, specjalnie wyróżnione w ustawie o ZSK, wydawane przez izby rzemieślnicze dyplomy mistrzowskie oraz świadectwa czeladnicze, które nie są uregulowane w podstawie programowej kształcenia w zawodach. Informacje o tych kwalifikacjach przekazuje do ZRK minister właściwy dla danej kwalifikacji. Do grupy rynkowych należą też kwalifikacje nadawane po kursach dokształcających, szkoleniach i innych (niż studia podyplomowe) formach kształcenia prowadzonych przez uczelnie, instytuty naukowe PAN i instytuty badawcze. Informacje o tych kwalifikacjach przekazuje do ZRK minister właściwy dla danej kwalifikacji.

POLSKA RAMA KWALIFIKACJI (PRK) tak samo jak Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) ma 8 poziomów. Poziom PRK odzwierciedla scharakteryzowane najogólniej rodzaje zadań, do których jest przygotowana osoba posiadająca kwalifikacje danego poziomu. Przypisanie jednego z ośmiu poziomów PRK do kwalifikacji pozwala na jej porównywanie z innymi kwalifikacjami, którym nadano poziom, także z kwalifikacjami nadawanymi w innych państwach.

Jakie informacje o kwalifikacjach zamieszczane są w rejestrze?

Do czasu uchwalenia ustawy o ZSK znacząca część rynkowej oferty szkoleń nie zawierała informacji, jaką konkretnie wiedzę

i jakie umiejętności można uzyskać po ukończeniu danego kursu. Oferty często przypominały trochę słoik dżemu z ładną etykietą, ale bez informacji o składzie produktu. Instytucje szkoleniowe sugerowały jedynie, że w programie jest wszystko, co trzeba.

W ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji dokładnie wskazano, jakie dane o kwalifikacjach mają być udostępniane w ZRK. Zainteresowani kwalifikacjami nie muszą opierać się jedynie na swoich domysłach, intuicji i skojarzeniach. W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji są dostępne m.in. następujące informacje o każdej kwalifikacji częściowej nadawanej poza systemem szkolnym i szkolnictwem wyższym:

- pełna nazwa kwalifikacji oraz dokumentu potwierdzającego jej nadanie;
- poziom PRK przypisany do danej kwalifikacji;
- krótka charakterystyka kwalifikacji obejmująca działania lub zadania, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację;
- typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji;
- uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji;
- informacje o warunkach (tzn. warunkach formalnych, dotyczących ukończonego etapu kształcenia), jakie musi spełniać osoba ubiegająca się o daną kwalifikację;
- szczegółowe informacje o wymaganych efektach uczenia się, to jest wymaganiach w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wraz z kryteriami oceny, czy osoba ubiegająca się o daną kwalifikację spełnia wymagania;
- informacje o obowiązujących na terenie całego kraju zasadach sprawdzania (walidacji), czy osoba ubiegająca się o daną kwalifikację spełnia wymagania;

- informacje o instytucjach nadających kwalifikacje w Polsce, w tym dane kontaktowe;
- informacje o podmiotach odpowiedzialnych za zewnętrzne zapewnianie jakości nadawanych kwalifikacji, w tym dane kontaktowe.

05

KTO KORZYSTA Z REJESTRU?

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji jest dostępny dla wszystkich, a w szczególności zainteresowani nim mogą być:

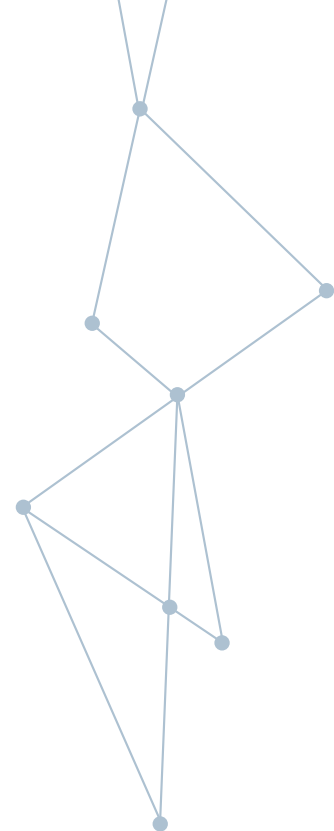
Uczniowie i rodzice

Wybór szkoły jest pierwszą poważną decyzją w życiu młodego człowieka kończącego szkołę podstawową, dlatego powinien być poprzedzony starannym namysłem. Trzeba sobie zadać pytanie, jak predyspozycje i zainteresowania czternastolatka mają się do wymagań, jakimi będzie musiał sprostać, podejmując kształcenie w określonym kierunku, a następnie pracę zawodową. W poszukiwaniu odpowiedzi pomocny może okazać się Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji. Dotyczy to zwłaszcza tych osób, które myślą o kontynuacji kształcenia w szkole zawodowej.

Zmiany w systemie kształcenia zawodowego w polskich szkołach zmierzają w kierunku ściślejszego powiązania programu nauczania z konkretnym zapotrzebowaniem pracodawców oraz z realnymi warunkami pracy. Młodzież szkolna będzie mogła zdobywać dodatkowo pewne kwalifikacje, które są potrzebne na lokalnym rynku pracy.

Znajdujące się w ZRK informacje o tych kwalifikacjach ułatwią uczniom szkół podstawowych i ich rodzicom dokonywanie

W PLANACH ROZWOJU ZRK jest m.in. wprowadzenie specjalnych innowacyjnych narzędzi dla różnych grup użytkowników, ułatwiających planowanie kariery. Poza prowadzeniem i stopniową rozbudową ZRK Instytut Badań Edukacyjnych udostępnia na stronie internetowej także inne narzędzia, które mają wspomóc doradców zawodowych świadczących usługi dla różnych grup osób: Katalog Metod Walidacji i Moje Portfolio (www.kwalifikacje.edu.pl).

racjonalnych wyborów. Przeglądając opisy kwalifikacji, uczeń może się zorientować, jakie konkretne wymagania musi spełnić i jakie perspektywy pracy da mu uzyskanie danej kwalifikacji.

Nauczyciele

Jednym z zadań szkoły jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu oraz pomoc w planowaniu dalszego kształcenia.

Informacje zawarte w ZRK ułatwią nauczycielowi udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych. Nauczyciele powinni wiedzieć, czym jest Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji i jak można z niego korzystać, także po to, by zaprezentować go uczniom i ich rodzicom.

Wszyscy zainteresowani rozwojem zawodowym

Informacje o kwalifikacjach zawarte w ZRK mogą być nieocenioną pomocą w planowaniu kariery lub poszukiwaniu nowej drogi zawodowej. Nie dotyczy to jedynie osób bezrobotnych, które nie mogą znaleźć pracy odpowiadającej ich kompetencjom, ale wszystkich, którzy poprzez uzyskanie nowej kwalifikacji chcą otworzyć sobie drogę do awansu lub zmienić branżę.

Przy dokonywaniu ostatecznego wyboru kierunku swojego rozwoju łatwiej będzie uniknąć błędów i pomyłek wynikających z braku dostatecznej wiedzy o kwalifikacjach. Podczas czytania poszczególnych opisów kwalifikacji można zyskać nowe inspiracje, a także wiedzę o działaniach i zadaniach, które mogą podejmować osoby mające określoną kwalifikację.

Dużym ułatwieniem dla osób, które zamierzają zdobyć nową kwalifikację, są także gromadzone w ZRK informacje praktyczne: kto nadaje kwalifikację, gdzie najbliższej mieści się taka instytucja i w jaki sposób można się z nią skontaktować. Praktyczne znaczenie mają też informacje na temat walida-

cji, czyli sprawdzania, czy osoba ubiegająca się o kwalifikację ma wymaganą wiedzę oraz umiejętności i kompetencje społeczne.

Doradcy zawodowi

Zintegrowany System Kwalifikacji reguluje obszar działań związanych z nadawaniem kwalifikacji prowadzonych na styku środowiska pracy oraz edukacji i szkoleń. Rejestr może być ważnym i bardzo pomocnym narzędziem dla wszystkich osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, pracujących w różnego typu poradnictwie, skierowanym zarówno do dorosłych, jak i dzieci w wieku szkolnym.

Użyteczność ZRK dla doradców będzie coraz większa, ponieważ do rejestru będą wprowadzane poprawki i uzupełnienia uwzględniające uwagi i sugestie zgłaszane przez nich, a także przez innych użytkowników. Doradcy będą z czasem również nabierali doświadczenia, w jaki sposób wykorzystywać rejestr, aby łatwiej i lepiej wykonywać swoje zadania na rzecz osób, dla których pracują.

Zasób informacji w ZRK pozwoli doradcom zawodowym na łatwe odnalezienie potrzebnych danych na temat wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych wymaganych dla danej kwalifikacji, a także na temat obowiązujących zasad weryfikowania tych wymagań przez instytucje nadające kwalifikacje.

Pracodawcy

ZRK może być pomocnym narzędziem w prowadzeniu polityki kadrowej. Zasoby informacji dostępne w ZRK mogą ułatwiać rozwiązywanie problemów związanych z poszukiwaniem i zatrudnianiem nowych pracowników oraz w działaniach na rzecz rozwoju zawodowego kadr. Szczegółowe informacje o tym, co będzie potrafiła osoba mająca określoną kwalifikację i jaki zakres odpowiedzialności można będzie jej powierzyć,

pozwalają na lepsze zdefiniowanie potrzeb rekrutacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy tworzone są zupełnie nowe stanowiska pracy.

Dla pracodawców liczy się wiarygodność kwalifikacji. W ich opisie wskazane są konkretne wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone są zasady i kryteria weryfikacji tych wymagań. Znaczenie ma też zasada, że nadawanie kwalifikacji wpisanych do ZRK objęte jest wewnętrznym oraz zewnętrznym zapewnianiem jakości. Większa wiarygodność dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji pozwala na podejmowanie decyzji rekrutacyjnych bez dodatkowego sprawdzania kompetencji kandydatów.

Pracodawcy, biorąc pod uwagę swoje oczekiwania i posiłkując się informacjami w ZRK, mogą precyzyjnie określić, jakie kwalifikacje powinny mieć osoby zatrudnione do konkretnych zadań. Pomoże to w efektywnej rekrutacji. Dane zamieszczone w ZRK mogą ułatwiać racjonalne planowanie i wspieranie rozwoju zawodowego poszczególnych pracowników. Przy wspieraniu rozwoju pracowników istotne są nie tylko bieżące potrzeby oraz plany rozwoju przedsiębiorstwa, lecz także indywidualna perspektywa osób, którym uzyskanie dodatkowej kwalifikacji stworzy nowe szanse w ich życiu zawodowym.

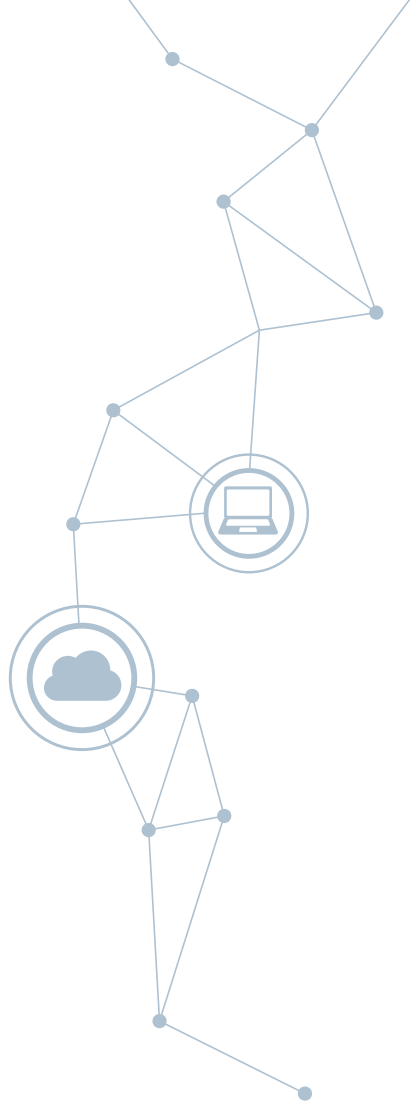
Firmy szkoleniowe

Zintegrowany System Kwalifikacji, w tym zwłaszcza ZRK, służyć ma wzmocnieniu roli i pozycji usług szkoleniowych w krajowej polityce na rzecz rozwoju umiejętności. Rynek usług szkoleniowych staje się coraz ważniejszym czynnikiem wzrostu kapitału ludzkiego i wzmacnia potencjał rozwojowy kraju. Ta sfera edukacji pozaformalnej jest najbardziej elastycznym segmentem w całym obszarze działalności o charakterze edukacyjnym. Firmy szkoleniowe najszybciej mogą reagować na nowe potrzeby edukacyjne związane z rozwojem technologii i innowacyjnych rodzajów produkcji i usług.

Korzystanie z zasobów wiedzy gromadzonej w ZRK ułatwi instytucjom prowadzącym szkolenia bieżące funkcjonowanie oraz rozwój. Firmy z branży usług rozwojowych łatwiej dotrą do ważnych informacji, które pozwolą podnieść jakość ich oferty i udoskonalić sposób działania. Dane zamieszczane w ZRK umożliwią firmom szkoleniowym tworzenie nowej oferty kwalifikacji i szkoleń oraz budowanie sieci współpracy.

Pracownicy urzędów administracji publicznej

ZRK stanowi jedno ze źródeł, z których urzędy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje z nimi współpracujące mogą czerpać informacje potrzebne do różnego rodzaju aktywności w zakresie szeroko rozumianej polityki edukacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym i krajowym. Chodzi tu o działania władz publicznych, których celem jest między innymi ograniczenie bezrobocia i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, a także likwidacji luk kompetencyjnych występujących na rynku pracy.

ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI SŁUŻY PODNOŻENIU POZIOMU JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO W POLSCE

W przyjętym przez rząd w 2017 roku dokumencie „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” znajduje się m.in. stwierdzenie, że „Warunkiem sine qua non realizacji celów Strategii jest poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego”. Warto podkreślić, że jednym z działań państwa na rzecz poprawy kapitału ludzkiego jest między innymi wdrażanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. W Strategii stwierdza się również, że „przedstawiony model rozwoju gospodarczego i społecznego uwzględnia aktywną rolę państwa i jego administracji”. Jasno z tego wynika, że administracja rządowa i samorządowa różnych szczebli zobowiązana jest do aktywnego realizowania polityki państwa na rzecz uczenia się przez całe życie. Rejestr będzie w tych działaniach bardzo pomocny.

Ponadto ZRK będzie również przydatny przy realizacji Zintegrowanej Strategii Umiejętności rozwijanej w celu:

- zaprojektowania spójnej polityki na rzecz kształtowania i rozwijania umiejętności;

- skoordynowania działań zaangażowanych stron na rzecz umiejętności;
- zapewnienia równego dostępu do informacji o zapotrzebowaniu na umiejętności i ich zasobach, doradztwa zawodowego oraz ofert szkoleniowych związanych z kształtowaniem i rozwojem umiejętności;
- wzmocnienia świadomości znaczenia umiejętności dla osiągania korzyści indywidualnych, gospodarczych i społecznych;
- zwiększenia aktywności edukacyjnej i zawodowej we wszystkich grupach społecznych, zwłaszcza narażonych na wykluczenie.

Uspójnienie działań związanych z rozwojem polskiego systemu kwalifikacji i jego najważniejszego narzędzia – Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji – jest warunkiem niezbędnym do innowacyjnego kształtowania krajowego rynku pracy i tym samym podnoszenia poziomu dobrobytu społeczeństwa.

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji
jest rejestrem publicznym, dostępnym na stronie:

www.kwalifikacje.gov.pl

Od 1 stycznia 2018 roku Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji prowadzony jest przez Instytut Badań Edukacyjnych. Prace nad rozwojem ZRK realizowane są w ramach unijnego projektu „Prowadzenie i rozwój Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji”.

Głównym celem jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru oraz dbanie o jego ciągły rozwój jako kluczowego narzędzia Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.**

**Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
Kontakt: rejestr@ibe.edu.pl, + 48 22 24 17 100**